

Tamásné Fekete Adrienne: Ahogyan mi láttuk

Könyvtár szakos hallgatókkal a vándorgyűléseken I. rész

Szakemberek sora értékelte szakfolyóiratainkban a vándorgyűléseket, rajtuk keresztül a könyvtáraink helyzetét, hivatásunk állapotát. Most ehhez a képkalkotáshoz csatlakozunk ezzel az írással. Nem véletlen a többes szám használata! A cikk "társszerzői" azok a hallgatók, akik az MKE inspiráló hatására és pályázatának köszönhetően is az egri Eszterházy Károly Főiskola növendékeiként az elmúlt években tagjai lettek az Egyesületnek, és részt vettek a vándorgyűléseken.

A kollégák részéről már e rendezvényeken megnyilvánuló érdeklődés és immár három év tapasztalatai sarkalltak arra, hogy leírjam gondolataimat. Remélem, sokak kíváncsiságát elégítem ki, amikor hallgatóink írásaiból idézve, a pálya peremén, még részben a kívülállók szemével látott tükörcépünk vizsgálatához nyújtok diákjaink segítségével töredékeket, miközben a konferenciák, többek között a vándorgyűlések képzésben és pályaszocializációban betöltött szerepét vizsgálom.

VÁNDORGYŰLÉSEK

A Magyar Könyvtárosok Egyesülete pályázata könyvtár szakos hallgatók vándorgyűlésen való részvételére

Az MKE elnöksége 2007. márciusi ülésén született döntése eredményeként az Egyesület számára felajánlott személyi jövedelemadó egy százalékát az MKE könyvtár szakos hallgatók és fiatal könyvtárosok vándorgyűlésen való részvételének támogatására fordítja. A döntés alapján elkészült a pályázati felhívás és a jelentkezési lap. Az évek során a pályázati kiírás szigorodott, ma már a hallgatóknak motivációs levelük mellé be kell küldeniük a képző intézmény vezető oktatójának véleményét, és elmúlt félévi szemeszterük indexmásolatát is. A döntést a tanulmányi eredményen kívül jelentősen befolyásolja az MKE-tagság, az Egyesületben vagy a képző intézményben végzett szakmai és tudományos munka.

Mint felsőoktatási intézmény könyvtárában dolgozó, az oktatásban és a gyakorlati képzésben is részt vevő könyvtárosnak, több oldalú tapasztalataim vannak a hallgatók pálya iránti érdeklődésének, elkötelezettségének alakulásáról, alakításáról.

E téren semmi sem meggyőzőbb, mint a lelkes tanár, a munkáját hozzáértéssel és örömmel végző, elkötelezett könyvtáros! Igen, örömmel, sőt szeretettel, mert nem elég az elméleti ismeretek, a gyakorlati tapasztalatok átadása, a magas színvonalú képzés, arra is meg kell "tanítsuk", még inkább szocializálnunk hallgatóinkat, hogy szeressék a könyvtárat, a könyvtári munkát!

Ma ugyanis az informatikus könyvtáros képzésre jelentkezők jó részét nem a könyvtárban szerzett kellemes élményeik, az ott töltött élvezetes órák, a könyvek iránti vonzalom és - mint ahogy azt a laikus gondolná - különösen az olvasás szeretete vezérli e pályára. Nem, elsősorban az informatika jelenti a vonzóerőt. Ez egyáltalán nem baj! A gond az, hogy mint használók sem ismerik eléggé, így nem is szerethették meg a könyvtárat! Okait sorolni e cikkben nem célom, csupán, mint az iskolai könyvtárügy mielőbbi megreformálását szívügyének tekintők egyike, hadd hívjam föl e téma kapcsán a figyelmet arra, hogy az olvasási és könyvtárhasználati szokások kialakítása szempontjából döntő fontosságú e mostoha sorsú könyvtártípus helyzete, azaz hiányuk az iskolában, használatuk nélkülsége az

oktatásban! A szakma jövőjének egyik kétségtelenül jellemző vonása a további informatizálódás, a kemény informatikai képzésből származó tudást azonban mai diákjaink egy része - remélhetőleg - napjaink legolcsóbb, térítésmentes humanizáló közegében, a könyvtárakban fogja kamatoztatni, ezért a most felnövekvő generációk olvasás- és könyvtár-szocializációs jellemzőit figyelembe véve, évről évre egyre nagyobb hangsúlyt kell kapnia képzésükben a könyvtárban végzett tevékenységeknek!

Gyakorlatias szakmánk elméleti alapjainak elsajátítását is nagymértékben segítik a csak a terepen, azaz a könyvtárakban: a pult mögött, az olvasóval szemközt, a rendezvényeken és szervezésének során, a használatképzésben stb. megszerezhető ismeretek, készségek, tapasztalatok.

Miért tettem e kissé hosszadalmas kitérőt a gyakorlati képzéssel kapcsolatban? Mert mind a konferenciákban való részvétel, mind azok rendezése, szervezése hozzátartozik szakmai kompetenciáinkhoz. Ma az ismeretek, tapasztalatok átadásának, az együttműködésnek és a szakmai kapcsolatépítésnek egyik legeredményesebb, legnépszerűbb formája, amelyet egyre több könyvtárban végez önálló munkaterületként is egy-egy szakember, akinek tevékenységét állandó vagy ad hoc összeálló csapat segíti. A vándorgyűlések szervezésében és munkájában való részvétel épp ezért sokirányú lehetőséget ad ismeretelsajátításra, pályaszocializációra, tehetséggondozásra.

A hallgatók vándorgyűlésen való részvételének támogatása az Eszterházy Károly Főiskolán

Főiskolánk, illetve könyvtárunk - amely hallgatóink gyakorlatának fő bázisa - a kezdetektől nagyon hasznosnak ítélte, pozitívan fogadta és pártfogolta az MKE kezdeményezését. Mivel már az első évben, 2007-ben több, a vándorgyűlésen való részvételre érdemes hallgató jelentkezett - kezdeményezésemre - a főiskola vezetése az országos pályázatra sikertelenül jelentkezőket (két fő) támogatta, így már Szegedre hat hallgatónk juthatott el. Az első év jó tapasztalatainak köszönhetően az első alkalomból hagyomány lett: most már könyvtárunk mint a gyakorlati képzés műhelye, támogat minden évben arra érdemesnek talált hallgatókat a részvételben.

Az országos kiírásra eddig minden évben a legtöbb hallgató intézményünkben pályázott. A három év alatt összesen nyolc diáké zárult sikerrel (az MKE által eddig támogatott 18-ból).

Főiskolánk, illetve könyvtárunk 2007-től további hét hallgatónkat juttatta el ugyanolyan feltételekkel a vándorgyűlésre, mint az MKE.

A három év alatt az egri Eszterházy Károly Főiskola összesen 18 hallgatója vett részt MKE vándorgyűlésein, közülük két hallgatónk két alkalommal is, valamennyien az MKE Heves Megyei Szervezetének tagjai.

A vándorgyűléseken való részvétel, illetve az MKE-tagság informatikus könyvtár szakos hallgatóink szakmai munkájának egyik jelentős tevékenységévé kezd válni, ezért jóleső kötelességemnek tartom, hogy beszámoljak mind hallgatóink benyomásairól, mind saját tapasztalataimról.

A vándorgyűlések - hallgatói szemmel

Jó érzés a sok fiatallal együtt "közlekedni" a vándorgyűlés több mint 600 fős forgatagában, bemutatni, és megmutatni a számukra eddig csak a kötelező irodalom szerzőiként ismert nagy könyvtáros egyéniségeket, megvitatni velük szakmai kérdéseket, és a konferencia végén elégedetten konstatálni, hogy jól érezték magukat; egyikük egyenesen úgy fogalmazott: "ha tudta volna, hogy ez ilyen jó, már korábban jelentkezett volna" (Dobó Tibor, 2008).

Évente rendszeresen kérem a konferenciázókat, hogy aki akar, írjon benyomásairól, tapasztalatairól, vagy egyszerűen csak számoljon be a vándorgyűlésről. Az írások, amelyek megjelennek könyvtárunk honlapján, nemcsak egyfajta lezárásai a résztvevő diákok élményeinek, szakmai tapasztalatainak, s lehetőség az írással jelentkezők szerzőként való bemutatkozásának egy nyilvános fórumon, de motiváló hatással lehetnek könyvtár szakos társaikra, s a képzés számára is hasznosítható tanulságokkal bírnak, elsősorban a konferenciák hallgatókra tett hatásáról, hasznáról. Mint közel negyven éve a pályán dolgozót és kezdetektől MKE-tagot, az utóbbi években a Heves Megyei Szervezet vezetőségi tagját, személyesen is nagyon érdekel, vajon a még félig-meddig szakmán kívül állók, jelen esetben a hallgatók, hogyan ítélik meg a "könyvtároságot", az egyesületi életet és ezt a szakmai rendezvényt.

Íme a képek, amelyeket hallgatóink élményeiből raktam össze, írásaikból idézve és azokat egyfajta tematikus rendbe állítva. Az eredeti dolgozatok műfaja változatos, minden hallgató saját személyiségének, tehetségének, képességeinek megfelelően írt: beszámolót, véleményt, esszét, útirajzot, van, aki szépirodalmi alkotást.

Rendezés, szervezés, léggör

"... Debrecenben ... a nagy nyitott terek ... különös szabadságérzetet adtak nekem. Ez a nyitottság - úgy gondolom - érezhető volt a szervezésen is, és kihatott az egész gyűlés hangulatára. Mivel újoncként vettem részt az eseményen, meglepett a szervezettség, amely akkor fogadott, mikor megérkeztem a vándorgyűlés regisztrációjához." (Töröcsik Béla, 2009)

"A szervezés mondhatni, kitűnő volt, bár a szálláshelyül szolgáló kollégium kissé távol esett az Egyetem központi épületétől." (Tóth Béla István, 2009)

"... az a baráti léggör hatotta át az egész háromnapos rendezvényt, amellyel már az első nap is fogadtak minket a szervezők. Valóban, ebben a léggörben meg is tudtak valósulni a konferencia céljai: a könyvtári munkában való előrelépés, a problémák megbeszélése, egymás megismerése." (Nagy Andor, 2009)

Könyvtárlátogatások

A vándorgyűlések elmaradhatatlan programja a helyi könyvtárak meglátogatása.

"Az Egyetemi Könyvtár modern épülete minden résztvevőt lenyűgözött, de a kulcsin mellett a belbecsben sem csalódtunk. Számos új könyvtári szolgáltatás veszi fel a versenyt a folyamatos változásokkal, új feladatokkal és megújuló igényekkel." (Racsko Réka, 2007)

"Az előadások közötti időben különböző »túrákon« vehettünk részt, melyeken betekintést nyerhettünk az Egyetemi Könyvtár működési rendjébe és informatikai struktúrájába. ... a séta során - az EKF Könyvtárát ismerve - érdeklődve figyeltük egy másik felsőoktatási könyvtár rendjét. Sok elgondolkodtató dolgot láttunk, de mindannyian megelégedéssel nyugtáztuk: a mi nyelvi és irodalmi könyvtárunk szépségét nem képes felülmúlni." (Stefanecz Mária, 2007)

"... elsőként a Méliusz Juhász Péter Megyei Könyvtár és Művelődési Központba látogattunk el, ahol nagy vendégszeretettel fogadtak bennünket. Azt hiszem, valamennyiünk nevében kijelenthetem, hogy a debreceni könyvtár kellemes hangulatú könyvtári helyiségeiben eltöltött délelőtti szép kezdete volt a közel három napig tartó ott-tartózkodásunknak." (Fülep Ádám, 2009)

Kulturális, szabadidős programok, baráti találkozók

A szabadidős programok változatos sokasága mindig feledhetetlen élményeket jelent a megismert városoktól a helyi diákéleten át a tvisztelő könyvtárosokig.

"Én tavaly jártam először Szegeden, és már akkor megfogalmazódott bennem - erre a városra egy nap kevés. Ma már tudom, hogy egy hét is! ... érdekes volt tapasztalni, milyen a szegedi diákélet. Igen, még ilyenkor nyáron is! Talán furán hangzik, de a fiatalokkal teli sörözők és a rakpart magáért beszél! ... Szegeden sok a kifejezetten a mi korosztályunkra orientálódott hely, ahová be tudunk ülni anélkül, hogy több ezer forintot kellett volna otthagyni. Sőt, nemcsak hogy nem fitorognak, hogy igénybe szeretnék venni a diákigazolvánnyal járó kedvezményt, hanem maguktól rákérdeznak fizetés előtt; van-e diákunk? Egyszóval a vendéglátók hozzáállása diákbarát. De nem csak a vendéglátóké! Az emberek segítőkészek, kedvesek. Sokszor kérni sem kellett, maguk kínálták fel a segítségüket!" (Stefanecz Mária, 2007)

"A szakmai motiváltságon túl, gazdag élményeket nyújtottak a turisztikai programok, a zenei hangverseny a Nagytemplomban, a baráti találkozó a Lovardában, vagy a csodálatos, kirándulás Nagyváradra. Emellett lehetőségünk nyílt egy kicsit jobban bepillantást nyerni a városi életbe, a forgalmas utcák, a belvárosi zsvaj engem visszatérésre ösztönöz." (Lupták Annamária, 2009)

"Az idei konferenciát is egy nagyon jó hangulatú baráti találkozó zárta, ahol sok új ismerősre tettünk szert, és reméljük, hogy jövőre Szombathelyen ismét találkozunk." (Racsko Réka, 2007)

"... a közeli Tóvendéglőben rendezett baráti találkozó zárta a napot, ahol a leendő kollégákkal, illetve tanárokkal kötetlen beszélgetésre nyílt lehetőségünk. Azt gondolom, a program hű a nevéhez, mert itt valóban barátságok köttettek." (Nagy Andor, 2008)

"Meglepő volt azt is látni, hogy mennyien ropták a zenére, még szinte be sem fejeződött a vacsora, de a tánctér máris megtelt tvisztelő könyvtárosokkal." (Töröcsik Béla, 2009)

Előadások

A vándorgyűlés legfontosabb része természetesen az előadások sora.

"... a rendezvény számomra legizgalmasabb része: a szekcióülések. Úgy hiszem, a változatos témák között mindenki megtalálhatta az érdeklődésébe vágó programot, sőt nekem gondot is okozott, hogy nem tudtam egyszerre több helyen is részt venni." (Nagy Andor, 2009)

"A délután folyamán a Bibliográfiai szekció ülésén vettem részt. ... Kiváltképpen örültem annak, hogy az egyik előadás a DEENK különgyűjteményeiről szólt, hiszen az utóbbi időben én magam is használója lettem az Egyetemi Könyvtár egyik különgyűjteményének. A DEENK főigazgató-helyettese, dr. Koltay Klára által tartott előadás mindenképp hozzájárult ahhoz, hogy még inkább megismerjem annak használatát." (Fülep Ádám, 2009)

"A Kovács Máté Alapítvány ez év első felében pályázatot írt ki azon könyvtáros hallgatóknak, kutatóknak, akik a hazai könyvtárügy és Kovács Máté (1906-1972) tudós tanár és művelődéspolitikus életének eddig még feltáratlan részeit osztaná meg a szakmával. A

munkához kedvet érezve vettem bele magam a régi iratokba, jegyzetekbe, jogszabályokba, hogy megtehessem első szárnypróbálgatásaimat a kutatói munka területén. Így köteleződtem el az ideai vándorgyűlés Kovács Mátéval foglalkozó szekciója mellett. Nagy élményt jelentett számomra hallani azokat az idősebb, fiatalabb előadókat és tanárokat, akiknek a tanulmányait még a kutatói munkám közben ismertem meg, és ezekkel nemcsak további elszántságra sarkalltak, hanem irányt is mutattak a tennivalóimban. (Nagy Andor, 2009)

"Érdeklődésemnek megfelelően az olvasószolgálati szekció hozott nekem sok újdonságot. ... Visszagondolva a délutánra, úgy gondolom a felmerülő kérdésekre választ kaptunk, így például: hogyan tudják a könyvtárak felkutatni a tehetségeket, ... kit nevezünk egyáltalán tehetségnek?" (Lupták Annamária, 2009)

"Nagy érdeklődéssel fogadtam a könyvtár és az innováció közötti kapcsolat részletes kifejtését... Értékes gondolatnak tartom az »újdonságtartalom esztétikai érzékenységgel való párosítását«, amelyet Nagy Mihály előadásában hallhattam. (Lupták Annamária, 2009)

"Kifejezetten friss és használható információkkal bírt Kótai Katalin előadása, mely az IQSYS cég OLIB alapokon történő RFID alkalmazását mutatta be részletekbe menően." (Hegedüs István, 2008)

"... mint történelem szakos hallgatónak [a másik szakja] különösen érdekes volt Morvai Zsuzsanna és Horváth Pál előadása a gyászjelentések és szomorúlevelek restaurálásáról, valamint visszakereshetővé tételéről." (Hegedüs István, 2008)

"... az előadók számunkra sok újat nem mondtak, minden szakmai kérdés ismert volt számunkra, már mindegyikről tanultunk, persze nem ilyen mélyen, de volt olyan előadás, amelynek hallatán még azt is meg tudtuk mondani, hogy mely művek anyaga alapján készült." (Stefanecz Mária, 2007)

"Minden előadó szakirodalmakra hivatkozva mutatta be a tehetség kifejezés széles körű értelmezését. Így az előadások rövidebbek lettek, kevesebb idő jutott az egyedi mondanivalóra." (Lupták Annamária, 2009)

A vándorgyűlésekről általában

Szinte minden hallgatónk értékelte írásában a vándorgyűlést.

"... szakmailag hasznos tapasztalatokkal, illetve új kapcsolatokkal térhettünk végül haza." (Nagy Andor, 2008)

"A konferencia egyetlen negatívumaként talán a fiatal hallgatók, kollégák hiányát emelném ki." (Hegedüs István, 2008)

"Mindent összevetve úgy érzem, hogy egy nagyon jól megszervezett, szakmailag és személyes ismeretségeinkben, élményekben és tapasztalatokban is sokat adó, hasznos és eredményes rendezvényen vehettünk részt." (Fülep Ádám, 2009)

"...Tanulmányaim folytatásához rendkívül sok segítséget nyújtott, hiszen megerősítette bennem a hitet: a könyvtárosok fontos társadalomformáló munkát végeznek, és hogy a könyvtáraknak a mai felgyorsult, újdonságéhes világban is van helye és szerepe. Nekünk,

leendő könyvtárosoknak, akik még most csak hallgatóként koptatjuk a padokat, már most éreznünk kell a hivatásunkkal járó felelősséget." (Lupták Annamária, 2009)

"Mikor idén tavasszal csatlakoztam a Magyar Könyvtárosok Egyesületéhez, nem gondoltam, hogy egy ennyire koherens és összetartó társaság tagjává válok. A korábbi gyűlések beszámolóí alapján már nagyon vártam az idei debreceni találkozót, kíváncsi voltam, milyen lehet élőben az, mikor több száz, megegyező elhivatottságú ember egy cél érdekében összefog. Egyetért, és nem széthúz, ami pedig oly jellemző a mai világunkra. A gyűlésen résztvevő közel hétszáz ember mind azért jelent meg, hogy tájékozódjanak a hivatásukról, a kollégáikról, a könyvtáros szakma jelenéről, jövőjéről, kihívásairól." (Töröcsik Béla, 2009)

"A 41. - Debrecen városában megrendezett - könyvtáros vándorgyűléssel kapcsolatban kissé ambivalens érzelmeim vannak. Számos magyarországi könyvtáros tisztelte meg jelenlétével a vándorgyűlést, ami azt mutatja, van iránta érdeklődés. Sokan sokféle településről érkeztek. Mindezt azért hangsúlyozom, mert ez a tény lehetőséget biztosított a szakmában dolgozók egymás közti információ-, ötlet- és véleménycseréjéhez (helyi, sajátos megoldások, pályázatok kihasználása/pályázatírás etc.). A vándorgyűlés természetéből adódóan lehetővé teszi a hazai könyvtárak és települések mélyebb megismerését, amelyet igazán hasznosnak tartok. A szekcióülések sajnos párhuzamosan zajlanak, így igazán oda kell figyelni, mire akar beülni a résztvevő, s mire nem. Az előadások színvonala változónak bizonyult. Szakmailag egy jó közepesre tudnám értékelni a konferenciát. Ugyanis nem bővelkedtek számomra új információval az egyes előadások... Összességében elmondható, hogy mindenképp hasznos volt elmenni és megtapasztalni, milyen is egy könyvtáros vándorgyűlés. Pályaelképzeléseimet részben megerősítette." (Tóth Béla István, 2009)

"Úgy gondolom, hogy az MKE éves találkozói igazán attól olyan különlegesek, hogy ilyenkor lehetőség nyílik a hasonló érdeklődésű könyvtárosoknak személyesen is találkozni és véleményt cserélni az adott témával foglalkozó kollégákkal. Esetemben külön kiemelendő, hogy Kovács Máté lánya, Dr. Kovács Ilona is megtisztelte a vándorgyűlést jelenlétével, amely számomra óhatatlanul a legizgalmasabb részévé tette ezt a találkozót." (Nagy Andor, 2009)

"A hagyományossá vált vándorgyűlések ma is komoly igényt elégítenek ki, és nemcsak az aktuális feladatok megvitatására ad lehetőséget, hanem össze is tartja, valamint be is vezeti a fiatalabb kollégákat a könyvtárosok melegszívű társaságába." (Nagy Andor, 2009)

S a jövő ...

"Ezúton hívom fel hallgatótársaim figyelmét, hogy a lehetőségek adottak, hogy jobban megismerhessék a szakmájukat, az országban működő könyvtárosokat, leendő kollégáikat. Hisz olyan múltja van a hivatásunknak, valamint a Magyar Könyvtárosok Egyesületének, amelyet kevés mesterség mondhat még el magáról... Úgy vélem, mindenki örömeire szolgálna az elhivatott hallgatók részéről való nagyobb aktivitás, hogy továbbra is megújító és fiatalos gondolatok érvényesüljenek a könyvtáros szakmában. Ezt a szükségletet támasztja alá Az Év Fiatal Könyvtárosa Díj ..." (Nagy Andor, 2009)

"Remélem, hogy az idén megismert MKE tagokkal a jövő évben, Baján megrendezésre kerülő 42. vándorgyűlésen viszont találkozhatom." (Fülep Ádám, 2009)

Az egyes írásművek honlapunk Könyvtári konferenciák rovatában, teljes terjedelmükben olvashatók.¹

Néhány gondolat szakmáról és vándorgyűlésről - a hallgatók véleményei kapcsán

Diákjainknak az idézetcsokorban olvasható véleménye, valamint a velük folytatott beszélgetéseim során elhangzott gondolatai készítetnek a vándorgyűléssel és az egyesületünkkel kapcsolatos alábbi pár kérdéskör rövid kifejtésre.

Korösszetétel - a vándorgyűlések résztvevői és az MKE tagsága

Évekre visszamenő statisztikák nem állnak rendelkezésemre az egyesületi tagok és a szakmában dolgozók korösszetételére vonatkozóan, de a példás módon megrendezett és adminisztrált szombathelyi vándorgyűlés Barki Katalin-Németh Brigitta-Reiber Anita által jegyzett: Az MKE 40. vándorgyűlése Szombathelyen a reneszánsz évében - a szervezők nézőpontjából, a számok tükrében² című anyagot olvasva, illetve a hasonló debreceni, Dávid Boglárka-Fábryné Márkus Ágnes-Molnárné Varga Katalin-Nádas Zsuzsánna: Az MKE 41. vándorgyűlése Debrecenben³ című tanulmányozva, érdekes adatokra bukkantam.

Mindkét konferencia legnépesebb korosztálya az 1951-1960 között születetteké, ők teszik ki a konferenciázók mintegy harmadát (Szombathely: 38,8% - Debrecen: 33%), majd az 1961-1970 közöttieké, akik közel egynegyedét (Szombathely: 24% - Debrecen: 22%). Ugyan e számok alapján nem szabad messzemenő következtetéseket levonni, hisz' nem a résztvevők teljes tábora adta meg erre vonatkozó adatait, és nem minden résztvevő volt MKE-tag, mégis elgondolkodtató számhoz jutottam. Lehetséges, hogy a vándorgyűlést preferálók, a legérdeklődőbbek a '70-es, '80-as években végzett könyvtárosok, és ők alkotják szervezetünk derékhadát is? Talán érdemes lenne az MKE-tagok korösszetételére vonatkozó pontos statisztika készítése!

Szakmánk gyors változásai és ennek a jövőben várható még nagyobb intenzitása miatt egyáltalán nem mindegy, hogy mennyire integrálódik be egyesületünkbe és jut szóhoz a legfrissebb ismeretekkel rendelkező ifjú nemzedék! Nem elégséges azonban számuk és jelenlétük, hanem nagyon fontos motivációjuk, elhivatottságuk, tenni akarásuk, minőségi munkájuk, kreativitásuk is, ezért fontos a pályaszocializáció mielőbbi megkezdése a képző intézményekben és az egyesületben is!

Ha az MKE továbbra is fönnon akarja tartani azt a szakmai tekintélyét, amely lehetővé tette, hogy beleszóljon könyvtár-politikai döntések előkészítésébe, véleményezésébe, hogy a stratégiaalkotás- és megvalósítás egyik letéteményese legyen, akkor legjobb hagyományát, a fiatalos újat és mást gondolás, a kimondás lehetőségét, a vitakészség gyakorlatát át kell adnia, meg kell tanítania a fiatalabb generációknak is!

A hallgatók ismeretei és a vándorgyűlések szakmai újdonságtartalma

Az egyik évről évre visszatérő vélemény a vándorgyűlések szakmai oldaláról, amelyet a hallgatók írásaiból vett idézetekben is olvashattak: a "nekem szinte semmi újat nem mondtak". Bevallom, nagyon rosszul esett! Először megütköztem - Szegeden voltunk -, hiszen számomra igenis hangzottak el újdonságok, új szempontok, oldalakat jegyzeteltem... Hallgatóink meg azzal is tetézték elképedésemet, hogy ők még azt is meg tudják mondani, mely cikkek, írások tartalmazzák egyik-másik előadó elhangzott gondolatait!

Ma már - átgondolva a tapasztaltakat - tudom, az elsőkonferenciás hallgatókat tájékoztatni kell, hogy ez a rendezvény nem tanóra, ahol egy új tantárgy soha nem hallott ismereteivel találkozhatnak. Az pedig, hogy egy-egy előadó szakmailag nem sok újat tud nekik mondani, igen örömdetes a képző intézmény szempontjából, hisz' az oktatás magas színvonalát mutatja.

Hol tartunk? - a könyvtárosok szakmai tudása, azaz a szakma szakmai színvonala

Feltételezem, hogy az MKE-tagok a pályán dolgozók valószínűleg legelkötelezettebb, legérdeklődőbb tagjai, így szakmai tudás szempontjából is könyvtáraink "élcsapata". Hiszen mind a szakterületi, mind a területi szervezeteink legfőbb tevékenysége a folyamatos képzés, továbbképzés, a tapasztalatcsere, a kapcsolatépítés, a könyvtárak közötti együttműködés megalapozása, erősítése. Ezért is fontos, hogy minden könyvtártípus képviseltesse magát egyesületünkben!

Legtöbb résztvevő a közkönyvtárakból érkezett: 47 százalék Szombathelyen, illetve 41 százalék Debrecenben. (A hatszázaléknyi csökkenés nem kemény adat, hisz' maga a felmérés sem volt teljes körű.) A Debrecenben mért 41 százalék összetételét is megtudhatjuk: a résztvevők 16 százaléka érkezett megyei, 24 városi és mindössze egy százaléka községi könyvtárakból.

A közkönyvtárak munkatársai után legnagyobb arányban (18, illetve 22 százalék) a felsőoktatási könyvtárosok képviseltették magukat a vándorgyűlésen.

A sorban következők a szakkönyvtárak munkatársai 12-12 százalékos aránnyal.

A negatív csúcsot, fej-fej mellett, az iskolai és a községi könyvtárak munkatársai tartják. Szomorú ez, mind az ellátandó olvasói csoportokat, mind a könyvtárakat, könyvtárosokat tekintve. Így újratermelődik hátrányos helyzetük, hiszen többnyire rossz infrastruktúrájú, szegény települések szerény feltételekkel rendelkező könyvtáraiban dolgozó munkatársak esnek el attól, hogy hallhassák a szakma és a társszakmák jeles előadóit, értesüljenek újdonságokról, jó gyakorlatokról stb., hogy legalább lélekben felzárkózzanak!

Manapság a 20-30 ezer forintra rúgó költség is gondot okoz a könyvtárosoknak. A könyvtárak elszegényedése miatt egyre kevesebb azon intézmények száma is, amelyek - legalább részben - támogatják, támogatni tudják munkatársaik szakmai rendezvényeken való részvételét.

Ezért a hátrányos helyzetűnek tekinthető, kis települések, kis könyvtárak munkatársainak részvételét, részvételi lehetőségét tekintem a vándorgyűlések és az MKE területi szervezetei működése, rendezvényei egyik nagy lehetőségének, érdemének!

Hol tartunk? - könyvtáraink állapota: eszmény és valóság

Vándorgyűléseink szakmai turizmusunk részeivé váltak. Helyszínei - nem véletlenül - azok a városok, ahol nemcsak szakmai, hanem könyvtári infrastrukturális fejlesztések is történtek. Ennek ellenére a vendéglátó településeken is találkozunk olyan könyvtárakkal, amelyeknek már a látványa is mutatja, hogy a színvonal és a fejlődés korántsem kiegyenlített.

Miközben pozitívként könyvelhetjük el, hogy évről évre sikerül olyan helyszíneket találni e rendezvénynek, ahol valami nagyobb léptékű építészeti fejlesztés is történt, tudatában vagyunk a negatív tendenciáknak.

Miközben egy-egy konferencián, az előadások szüneteiben, könyvtárlátogatásokon órákig beszélgetünk közös problémáinkról (könyvtárak bezárásáról, könyvtári terek elvesztéséről, a fenntartó finansziális támogatásának oly mértékű apadásáról, amely már könyvtári állományaink gyűjtemény mivoltát fenyegeti, olvasók kielégíthetetlen igényeiről, eszközök, technika és normák szükségességéről, könyvtárak közötti olyan feladatmegosztásról, amely nem fenyegeti jogos létüket, s arról, hogy az egyre több feladattal egyre kevesebb könyvtáros birkózik), a szaksajtó csak felszínesen érinti ezeket a problémákat.

A reális tájékoztatás iránti felelősség minket terhel!

Fiataljaink úgy gondolják, hogy anyaintézményeik (egyébként általuk sokszor - néha jogosan is - kritikával illetett) könyvtárainak minősége országos átlag. Több, könyvtár szakos diákoknak szervezett könyvtárlátogatáson szerzett élményem: a diákok meglepődnek a tanultak és a tapasztaltak közötti hatalmas különbség láttán. A hallgatók felkészítéséhez hozzátartozna a mai helyzet ismerete, leendő munkahelyeik többségében nem várják őket ergonómikusan kialakított munkahelyek, modern berendezés és technika.

JEGYZETEK

1 Könyvtári konferenciák. Vándorgyűlések [elektronikus dok.]. - In: Eszterházy Károly Főiskola Központi Könyvtára [honlap].

URL: <http://www.ektf.hu/konyvtar/hu/index.php?page=159&top=456>

2 Barki Katalin-Németh Brigitta-Reiber Anita: Az MKE 40. vándorgyűlése Szombathelyen a reneszánsz évében - a szervezők nézőpontjából, a számok tükrében [elektronikus dok.].

URL: http://ber.bdf.hu/konf/documents/vgy_200809101.pdf

3 Dávid Boglárka-Fábryné Márkus Ágnes-Molnárné Varga Katalin-Nádas Zsuzsánna: Az MKE 41. vándorgyűlése Debrecenben. Összefoglaló [elektronikus dok.]. Debrecen, 2009. december

U R L :
http://vandorgyules.lib.unideb.hu/sites/titan.lib.unideb.hu.drupalmulti/files/2009_evi_vandorgyules_osszefoglaloja.pdf

(A cikk folytatása következő számunkban lesz olvasható.)